

Bài trình bày Đề cương Tiểu luận

- ❖ Bối cảnh: Thực trạng hoạt động của tổ chức, địa phương, ngành và vấn đề Quản trị Nhà nước có liên quan đặt ra là gì?
- ❖ Câu hỏi nghiên cứu cụ thể của bài Tiểu luận là gì?
- ❖ Dàn ý sơ bộ của Tiểu luận (các tiểu mục sơ bộ)
- ❖ Những số liệu, thông tin sơ bộ đã thu thập được.
- ❖ Những nhận định, kết luận sơ bộ có thể rút ra.
- ❖ Những vấn đề còn bỏ ngỏ, cần thảo luận rộng rãi trong lớp.

Mạng xã hội & Sự tham gia của công chúng

Sáng 25/07/2022

Nội dung

❖ Bài đọc:

- Bovaird *Chương 22*

❖ Đọc thêm:

- Guy Schleffer, Benjamin Miller (2021), *The Political Effects of Social Media Platforms on Different Regime Types*, available at: <https://tnsr.org/2021/07/the-political-effects-of-social-media-platforms-on-different-regime-types/>
- EC, *Mechanisms that Shape Social Media and their Impact on Society - Report on the State-of-the-Art in Research*, 8/2021, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/mechanisms-shape-social-media-and-their-impact-society-report-state-art-research>
- Benedict J Tria Kerkvliet, ANU, 23/09/2019, Citizen are speaking out in Vietnam, <https://www.eastasiaforum.org/2019/08/23/citizens-are-speaking-out-in-vietnam/>
- Tham khảo thêm phim: The social dilemma, có thể tải về trên Youtube.

❖ Vấn đề/Tình huống thảo luận: Cây xanh Hà Nội: Tình huống: *Phong trào bảo vệ # 6700 cây xanh ở Hà Nội*

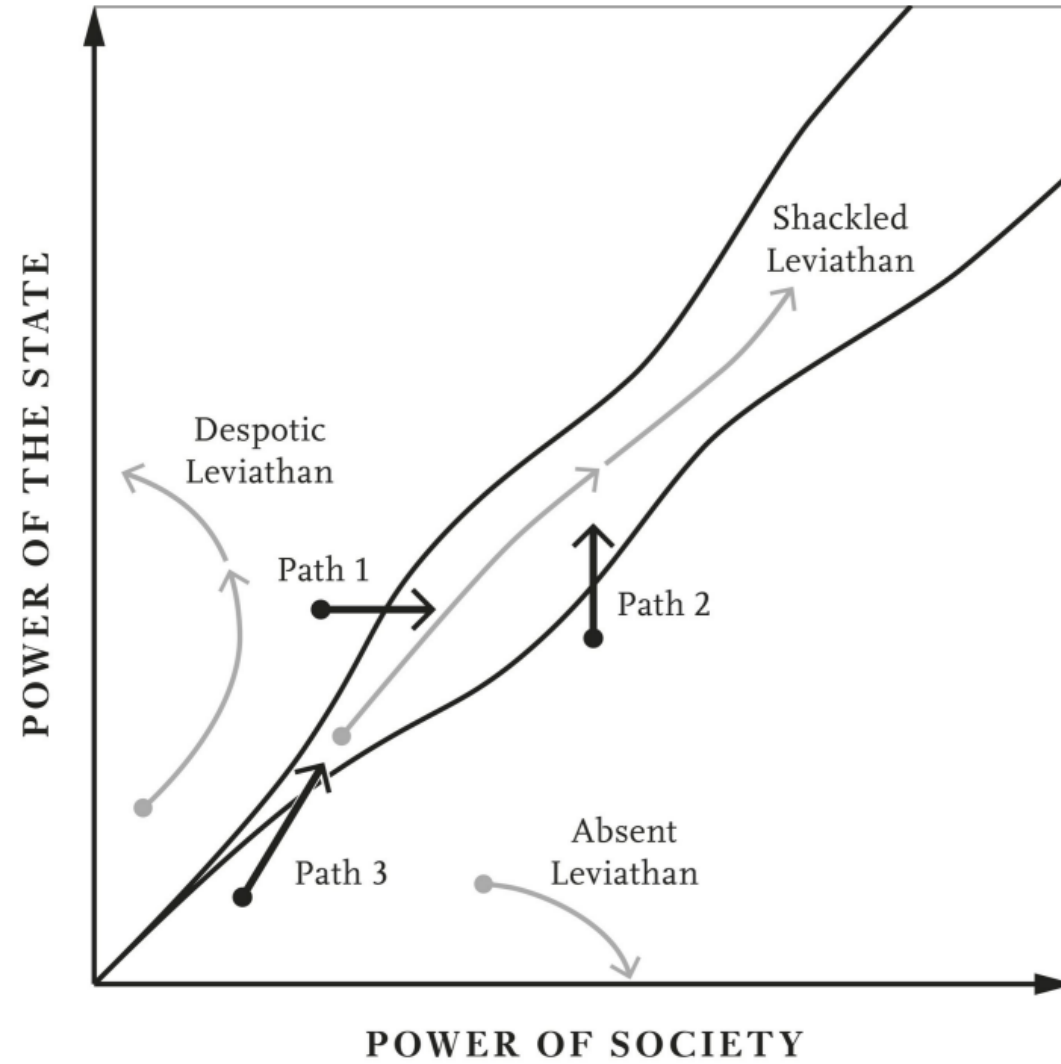
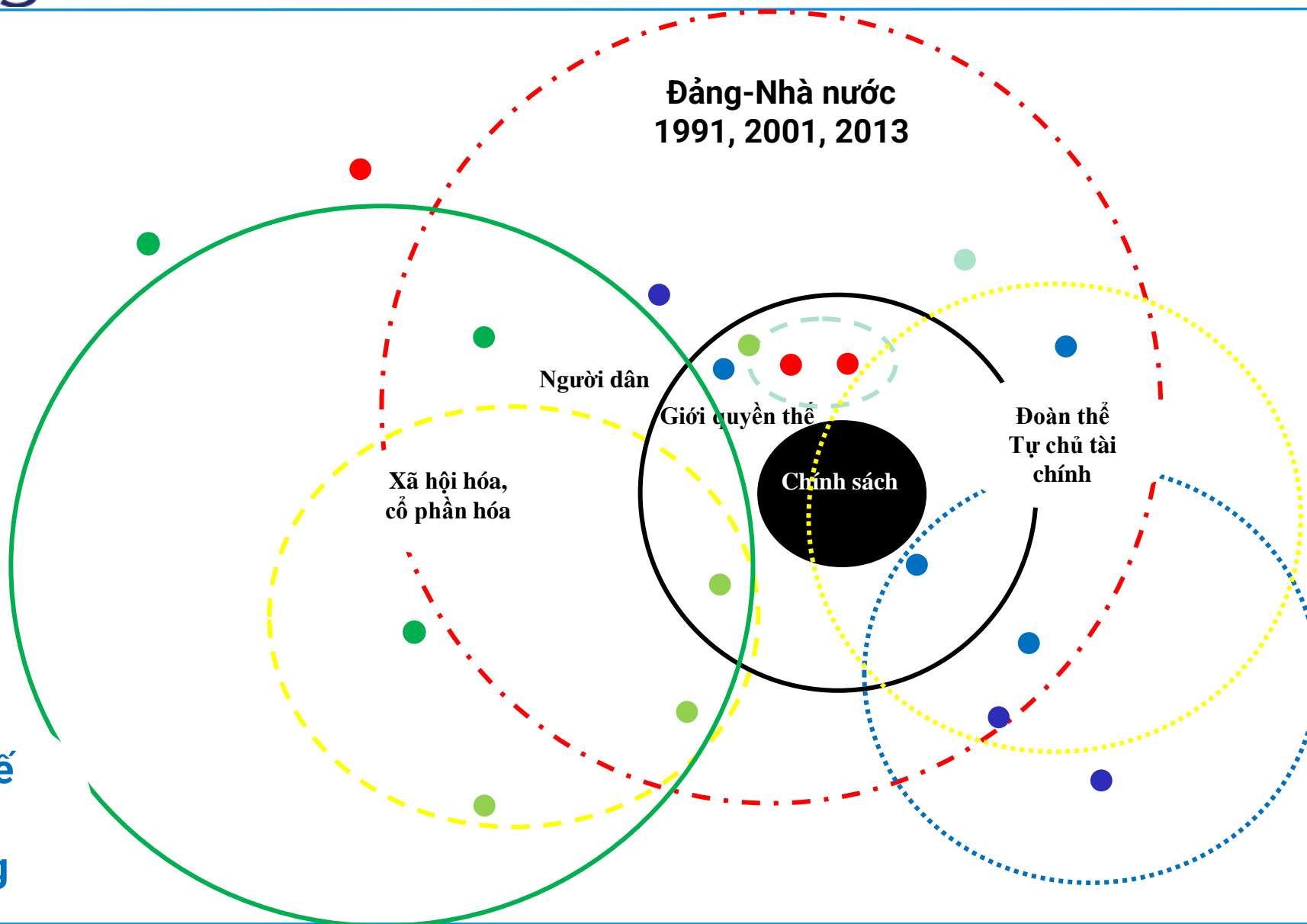

Figure 6. Doorways into the Corridor

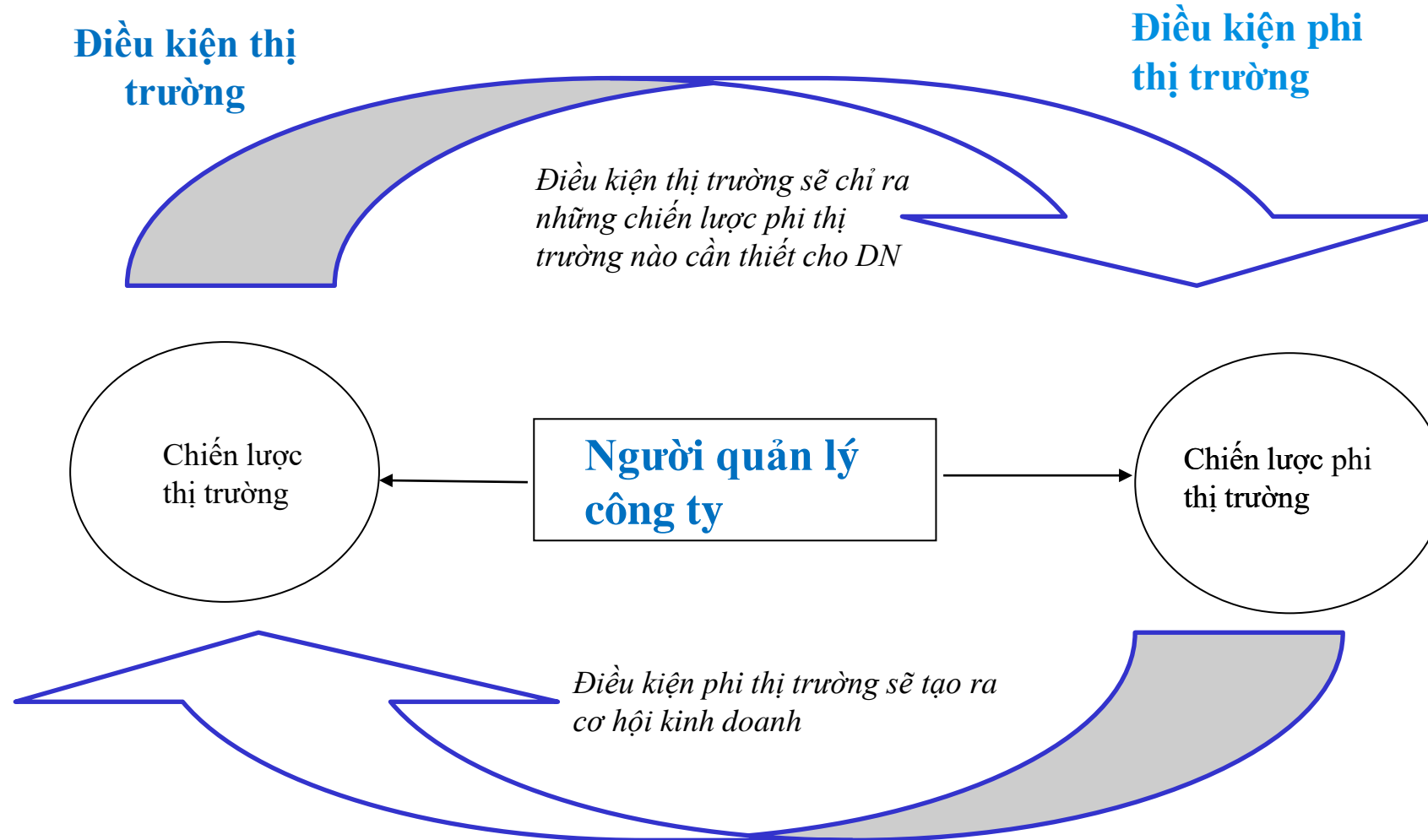
Các nhân tố quốc tế

Kinh tế thị trường

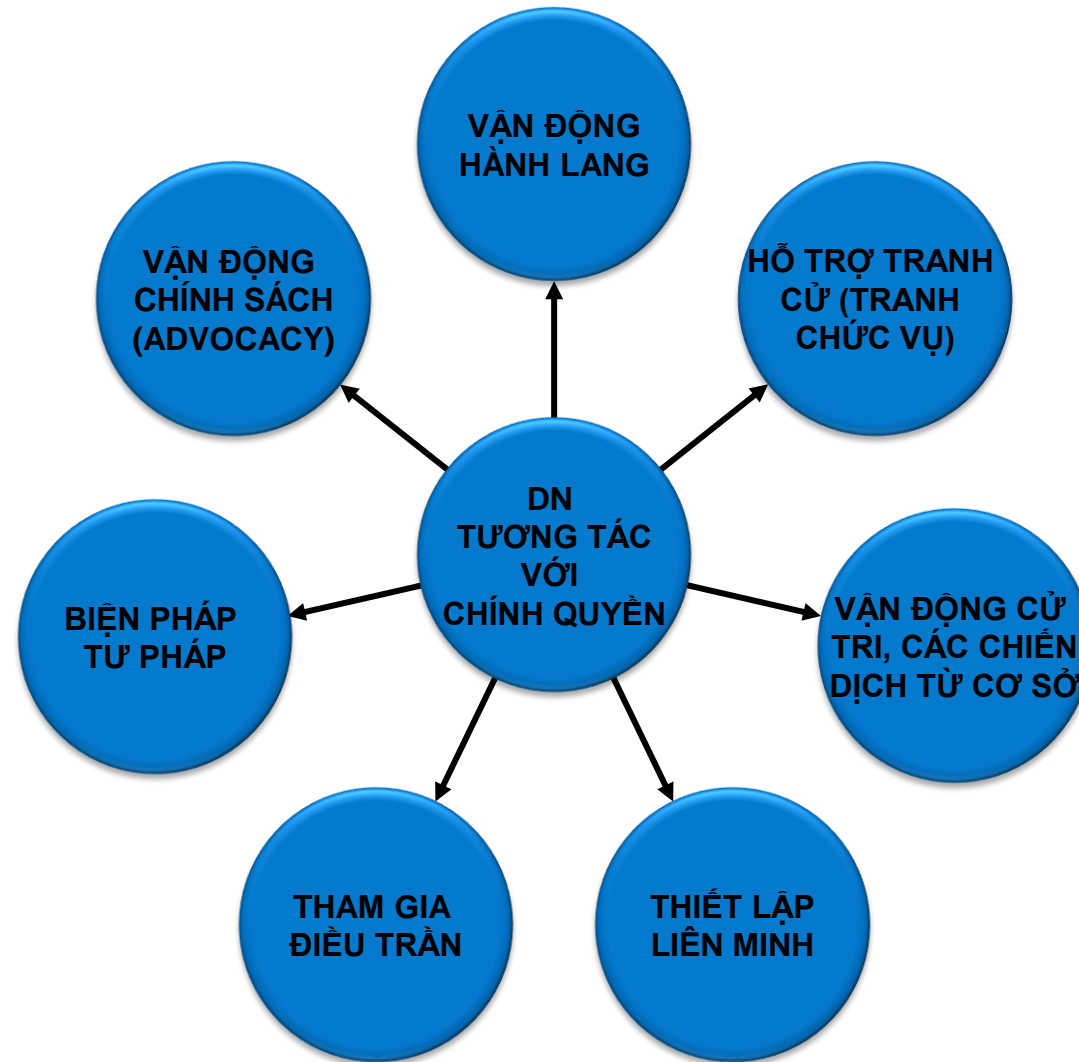

Đảng-Nhà nước

Xã hội dân sự

David Baron, *Business and its Environment*, Stanford University 2010, tr 3

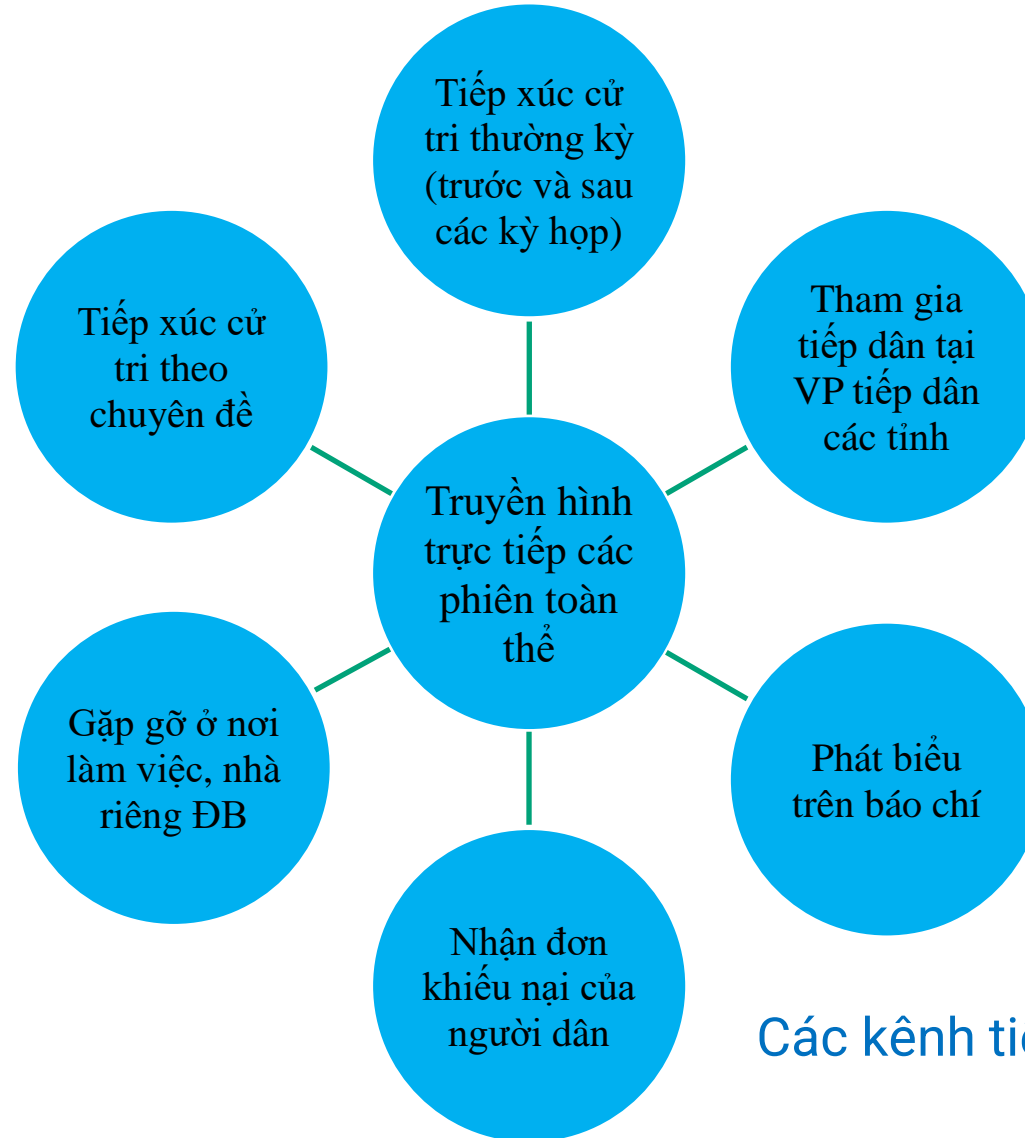

Các kênh phản hồi đa dạng ở Việt Nam

1. Hộp thư góp ý, Dân chủ cơ sở, Ban thanh tra nhân dân
2. Khiếu nại => Luật Khiếu nại
3. Tố cáo => Luật Tố cáo
4. Thanh tra công vụ (Thanh tra ngành)
5. Tiếp dân => Luật Tiếp dân
6. Tiếp xúc cử tri
7. Đánh giá sự hài lòng của người dân <= do nhiều tổ chức tiến hành
8. Đánh giá chất lượng dịch vụ công (các Viện NCPT)
9. Đánh giá của người dân đối với cán bộ cơ sở <= Mặt trận
10. Giám sát của hiệp hội, tổ chức dân sự, tổ chức phi chính phủ (PCI, PAPI)
11. Giám sát của cơ quan dân cử (chất vấn, bỏ phiếu tín nhiệm, điều trần)
12. Báo chí, truyền thông, dư luận xã hội (mạng xã hội)

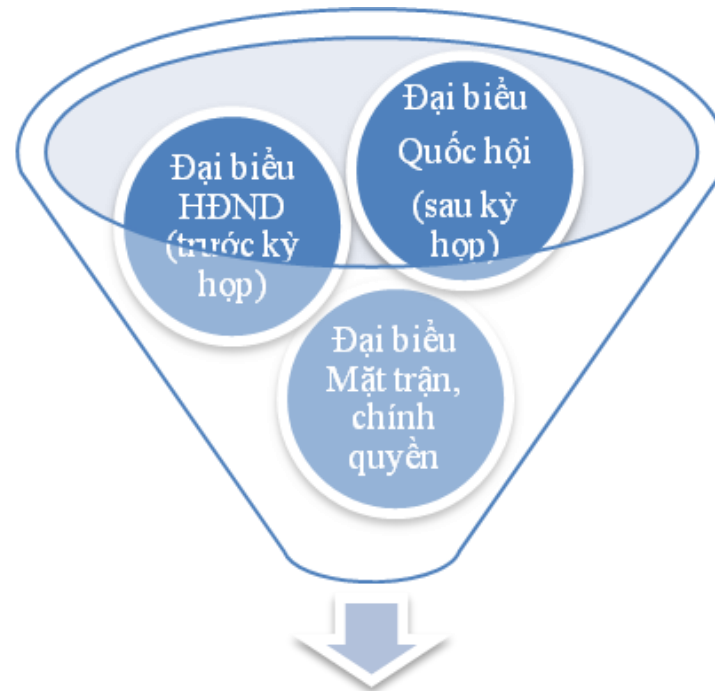
Các kênh giám sát chính quyền

- ❖ Giám sát của cơ quan dân cử
- ❖ Giám sát của tòa án (giám sát tư pháp)
- ❖ Giám sát của Thanh tra Chính phủ (thanh tra công vụ)
- ❖ Giám sát của Chủ tịch nước
- ❖ Giám sát của Viện kiểm sát nhân dân
- ❖ Giám sát của nhân dân: Mặt trận và các tổ chức chính trị-xã hội
- ❖ Giám sát của báo chí, dư luận

Các kênh tiếp xúc giữa cử tri và dân biểu

Các phiên tiếp xúc cử tri

Sơ đồ 3: Mô hình tổ chức lồng ghép các cuộc tiếp xúc cử tri tại một địa điểm

Mặt trận: Giám sát & Phản biện xã hội

- ❖ Vai trò của Mặt trận (Điều 9.1 HP 2013): Giám sát, phản biện xã hội, tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước
- ❖ Hình thức giám sát của Mặt trận:
 - Động viên nhân dân thực hiện quyền giám sát;
 - Tham gia giám sát khi được yêu cầu
 - Thông qua hoạt động của mình, tổng hợp ý kiến của nhân dân kiến nghị với cơ quan nhà nước
- ❖ Thực tế có thể làm được và những vấn đề đang thảo luận
 - Tập hợp ý kiến cử tri, khiếu nại, tố cáo của cử tri
 - Hiệu lực giám sát <= hạn chế về tài chính, năng lực, chế tài
 - Thảo luận: Phản biện xã hội <= năng lực phản biện của Mặt trận?
 - Thảo luận: Bỏ HĐND quận/phường <= tăng vai trò của Mặt trận?

Ví dụ 1: Bauxite Tây Nguyên từ 2008 - nay

- ❖ 2001: Đảng có chủ trương thăm dò, khai thác, chế biến bauxite
- ❖ 2007: QĐ 167/2007/QĐ-TTg phê duyệt quy hoạch phân vùng, thăm dò, khai thác, chế biến, sử dụng quặng bô xít từ giai đoạn 2007-2015, có xét đến năm 2025
 - Tổng mức đầu tư đến 2029 là từ 190.000-250.000 tỷ đồng (3,1 tỷ USD, bao gồm nhiều mỏ, cụm nhà máy và công trình phụ trợ, kể cả tuyến đường sắt 270 Km và một cảng biển)
- ❖ 2008-2009-2010 =>
 - Tin tức lộ ra từ TKV
 - Kiến nghị của Đại tướng Võ Nguyên Giáp
 - VUSTA tổ chức hội nghị, in sách, xuất hiện phản biện xã hội
 - Nhân sĩ kiến nghị, Website tài tử, diễn đàn trên mạng
 - 24/04/09 BCT kết luận về khai thác bô-xít
 - [23/05/09 CP báo cáo QH về các dự án bô-xít](#)
 - 11/06/2009 CHHV kiện TTg <= tòa án trả lại đơn
 - 9/10/2010 Bùn đỏ => kiến nghị của nhân sĩ

Nguyễn Thị Bình	
Lê Văn Cường	
Hồ Ngọc Đại	
Phan Hồng Giang	
Chu Hào	
Dương Danh Dự	
Nguyễn Khắc Mai	
Phạm chí Lan	
Nguyễn Ngọc	
Trần Đức Nguyên	
Trần Việt Phương	
Vũ Quân Phương	
Nguyễn Trung	
Tô Văn Trường	
Hoàng Tuy	
Đặng Hàng Vá	

[Thư kiến nghị của gần 2000 nhân sĩ ngày 09/10/2010](#)
[Kiến nghị về các dự án khai thác bô-xít ở Tây Nguyên](#)

QUỐC HỘI KHÓA XII
ỦY BAN PHÁP LUẬT

Số: 825 /UBPL12

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 8 tháng 5 năm 2009

Kính gửi: G.S. Nguyễn Thị Huệ
G.S. Nguyễn Thị Huệ, H.Ưng

Ủy ban pháp luật của Quốc hội đã nhận đơn của ông (bà) đề ngày 21/4/2009
Sau khi nghiên cứu đơn khiếu nại, tố cáo của ông (bà) Ủy ban pháp luật của
Quốc hội nhận thấy nội dung khiếu nại, tố cáo của ông (bà) là thuộc thẩm quyền
giám sát của Ủy ban Khoa học và Công nghệ môi trường...

Vì vậy, Ủy ban pháp luật của Quốc hội đã chuyển đơn khiếu nại của ông (bà)
tới Ủy ban Khoa học Công nghệ môi trường để xem xét và xử lý theo
thẩm quyền.

Ủy ban pháp luật của Quốc hội xin thông báo để ông (bà) biết./

Nơi nhận:
- Như trên;
- Lưu UBPL, VT.

TM. ỦY BAN PHÁP LUẬT
KT. CHỦ NHIỆM
PHÓ CHỦ NHIỆM

Trần Đình Long

QUỐC HỘI KHÓA XII
ỦY BAN PHÁP LUẬT

Số: 856/UBPL12

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 23 tháng 5 năm 2009

Kính gửi: Giáo sư Nguyễn Huệ Chi

Ủy ban pháp luật đã nhận được kiến nghị về dự án Bauxite Tây Nguyên
do Giáo sư và nhiều nhà trí thức, khoa học kỹ thuật ngày 12 tháng 4 năm 2009. Ủy
ban pháp luật đã có Công văn số 825/UBPL12 ngày 08 tháng 5 năm 2009 do
đồng chí Trần Đình Long, Phó Chủ nhiệm Ủy ban pháp luật ký chuyển tới Ủy
ban khoa học, công nghệ và môi trường là cơ quan được giao nhiệm vụ chủ trì
thẩm tra cũng như giám sát các công trình quan trọng quốc gia.

Tuy nhiên, tại công văn trả lời Giáo sư đã có một số sai sót. Là người
đứng đầu Ủy ban pháp luật, tôi nhận thấy thiếu sót này trước hết thuộc về trách
nhiệm của Chủ nhiệm Ủy ban. Vì vậy, thay mặt Thường trực Ủy ban pháp luật
và nhân danh cá nhân, tôi xin nhận khuyết điểm về những sai sót này. Kính
mong Giáo sư lượng thứ.

Xin kính chúc Giáo sư và gia đình sức khỏe, hạnh phúc.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Lưu UBPL, VT.

TM. ỦY BAN PHÁP LUẬT
CHỦ NHIỆM

Nguyễn Văn Thuận

Công cụ giám sát của cơ quan dân cử

- ❖ Chất vấn, trả lời chất vấn tại kỳ họp
- ❖ Yêu cầu trả lời bằng văn bản
- ❖ Thành lập ủy ban lâm thời điều tra
- ❖ Thành lập các đoàn giám sát (Đoàn giám sát của UBND, Đoàn giám sát của các UBQH, Sáng kiến cá nhân của các nhóm đại biểu)
- ❖ Giám sát việc giải quyết khiếu nại, tố cáo
- ❖ Lấy phiếu => Bỏ phiếu tín nhiệm với người giữ chức vụ do QH bầu
- ❖ Chủ thể có quyền yêu cầu: (i) UBND, (ii) > 20% tổng số đại biểu, (iii) HĐND, (iv) các UBQH

Kết quả giám sát

- ❖ Toàn thể QH => Quyết nghị bãi bỏ văn bản vi hiến => Bỏ phiếu tín nhiệm => QĐ miễn nhiệm, bãi nhiệm => Ra nghị quyết về việc trả lời chất vấn và trách nhiệm của người trả lời (Ví dụ: Yêu cầu của Đại biểu Nguyễn Minh Thuyết)
- ❖ UBND QH => Trong phạm vi ủy quyền: đình chỉ, bãi bỏ văn bản vi hiến, vi pháp => Bãi bỏ nghị quyết sai trái của HĐND địa phương => Ra nghị quyết về trả lời chất vấn và trách nhiệm của người trả lời
- ❖ HĐDT, các UBND => Yêu cầu, kiến nghị
- ❖ Đoàn ĐBQH, cá nhân các ĐBQH => Yêu cầu, kiến nghị

Ví dụ 2: Ông Danh Út (Kiên Giang)

- ❖ **Vấn đề của cử tri:** Nông dân trồng lúa “được mùa rớt giá”, “giá cao thì không được bán”..
- ❖ **Ông Danh Út chất vấn Bộ Công Thương:** Tại sao sản lượng của Kiên Giang mỗi năm gần 3,5 triệu tấn lúa, đạt khoảng 1,2 triệu tấn gạo thương phẩm mà Hiệp hội chỉ cho xuất khẩu khoảng 600.000 tấn? Hiệp hội là ai mà có quyền to thế?
- ❖ **Trao đổi:** BCT: Bộ không giao cho hiệp hội trực tiếp quản lý xuất khẩu gạo => Ông Út phản ứng: “Bộ trưởng nói là không giao cho Hiệp hội Lương thực VN trực tiếp quản lý xuất khẩu gạo, chỉ giao vai trò điều phối, nhưng Hiệp hội ban hành quy chế xuất khẩu gạo khép kín, các doanh nghiệp không được ký kết, xuất khẩu gạo nếu không có ý kiến và con dấu của Hiệp hội”.
- ❖ **Ông Út kiến nghị:** “CP không nên giao nhiệm vụ điều hành xuất khẩu gạo cho Hiệp hội Lương thực VN mà giao lại quyền đó cho BCT và giao quyền điều hành nhiều hơn nữa cho chủ tịch UBND tỉnh để chủ động trong sản xuất, thu mua và tìm đối tác xuất khẩu”.
- ❖ **Kết quả:** Qua 4 kỳ họp QH (2 năm) => Báo cáo số 96 của Ban dân nguyện ngày 10/5/2010: “Bộ Nội vụ, Bộ Công thương đã không làm đầy đủ trách nhiệm theo quy định của pháp luật khi nghiên cứu, quyết định phê duyệt điều lệ của Hiệp hội Lương thực VN” => “yêu cầu xem xét lại quyết định phê duyệt điều lệ Hiệp hội Lương thực VN đảm bảo theo đúng quy định của pháp luật”

Thảo luận về quản lý tổ chức phi chính phủ

- ❖ Vấn đề cần điều chỉnh của NGO:
 - Trách nhiệm giải trình
 - Công khai
 - Tính đại diện
- ❖ Giám sát của nhà nước
 - Đăng ký
 - Quản lý tài chính
 - Quản trị nội bộ
- ❖ Chức năng của NGO:
 - Hỗ trợ, bổ sung cho CP (bổ sung, tham gia vào các chính sách công)
 - Giám sát chính quyền

Quan hệ giữa chính quyền và N.G.O.

- ❖ Thỏa thuận: tài trợ của CP không hoàn lại
- ❖ CP giao việc, không hỗ trợ tiền
- ❖ NGO quốc tế: đôi khi gây áp lực với CP các nước đang phát triển
- ❖ Nguy cơ lừa đảo
- ❖ CP hỗ trợ NGO như thế nào?
 - Đơn giản hóa quá trình thành lập
 - Hỗ trợ cơ sở dữ liệu về các NGO
 - Hỗ trợ NGO nhỏ

Chính quyền minh bạch

“Hành chính công truyền thống thường được thực hiện một cách bí mật”

Tài liệu đọc chiều 25/07/2022

❖ Nội dung:

- Quyền tiếp cận thông tin, xây dựng chính quyền minh bạch

❖ Bài đọc:

- Bovaird, *Chương 24*
- Joseph Stiglitz, *Sự minh bạch trong chính phủ*, in trong: Ngân hàng thế giới, Quyền được nói: Vai trò của truyền thông đại chúng trong phát triển kinh tế, NXB Văn hóa Thông tin (2006) tr. 33-55

❖ Vấn đề/Tình huống thảo luận:

- ❖ Nguyễn Xuân Thành (2020) *Đường sắt đô thị Cát Linh-Hà Đông*

Câu hỏi thảo luận

- ❖ Làm thế nào để giúp người dân có được nhiều thông tin hơn từ chính quyền?
- ❖ Vì sao chính quyền có thể có động cơ bùng phát, trì hoãn công bố thông tin?
- ❖ Những thông tin nào không nên được công bố/chính quyền nên đảm bảo bí mật những loại thông tin nào?
- ❖ Vai trò của truyền thông và mạng xã hội trong thúc đẩy các chính quyền trở nên minh bạch hơn?